

Avanteellisena ULKOMAILLA

Teksti: Jukka K. KORPELA

Parin päivän ulkomaanmatkalle riittää yleensä ottaa mukaan tarpeeksi avannetarvikkeita. Jos ulkomailla ollaan viikkoja, kuukausia tai jopa vuosia, tilanne on toinen. Miten tarvikkeiden hankinta järjestyy, ja mitä tehdä, jos tulee avanteeseen liittyvä ongelma kuten avannetyrä?

Minkä maan sosiaaliturva?

Alle vuoden mittainen oleskelu ulkomailla ei useimmiten katkaise oikeutta Suomen sosiaaliturvaan. Tähän on kuitenkin monia poikkeuksia. Esimerkiksi lyhytaikainenkin työskentely toisessa EU- tai Eta-maassa siirtää yleensä pois Suomen sosiaaliturvan piiristä, ja tällöin on syytä selvittää, mitä etuuksia voi saada toisen maan järjestelmältä.

Jos taas ulkomaille muutetaan pysyvästi tai yli vuoden ajaksi, päättyy Suomen sosiaaliturva yleensä muuttohokellä. Suomen sosiaaliturvan piiriin ei myöskään voi kuulua, jos oleskelee säännöllisesti yli puolet vuodesta ulkomailla.

Sivusto www.kela.fi/kansainvaliset-tilanteet kuvaa ulkomailla oleskelun tai ulkomaille muuttamisen vaikutuksia Suomen sosiaaliturvaan. Sen kautta voi myös hoitaa tähän liittyvää asiointia kuten Kelalle tehtävän ilmoituksen, joka on pakollinen, vaikka oleskelu olisi tilapäistä. Ilmoituksen jälkeen Kela lähettää päätöksen kuulumisesta Suomen sosiaaliturvan piiriin.

Eurooppalainen sairaanhoitokortti kannattaa hankkia. Sen saa maksutta Kelasta, ja sen voi tilata verkon kautta. Kortilla saat EU- ja Eta-maissa ja Sveitsissä lääketieteellisesti välttämätöntä sairaanhoitoa samoilla ehdoilla kuin maan omat kansalaiset. Kortti ei tee matkakuutusta tarpeettomaksi, koska vakuutus antaa sellaista turvaa, jota kortti ei anna.

Turva eri maissa

Jos kyseeseen tulisi siirtyminen toisen EU-maan sosiaaliturvan piiriin, voi aluksi perehtyä sitä koskeviin tietoihin EU:n koosteen ”Sosiaaliturvaoikeudet EU-maissa” kautta: <https://urly.fi/QpI> (osoite vie Euroopan komission sivustolle).

Sosiaaliturvaetuujen lisäksi kannattaa etukäteen selvittää, mitä sairaaloita, lääkäriasemia tai muita sairaanhoitoa antavia laitoksia on siellä, minne on menossa. Avanteeseen liittyvissä ongelmissa olisi yleensä saatava yhteys ne hyvin hallitsevaan hoitajaan tai lääkäriin. Tämä tarkoittaa usein keskussairaalatasoista paikkaa.

On myös hyvä selvittää, onko toisessa maassa Finnilcoa vastaavaa järjestöä ja mitä apua ja tukea siltä voisi saada. Euroopan maiden järjestöistä on luettelo sivustossa www.ostomyeurope.org, ja muiden maiden järjestöjä löytyy sivun www.ostomyinternational.org kautta.

Miten hoitotarvikkeita?

Hoitotarvikkejakelu kuuluu Suomessa nykyisin kuntien tehtäviin. Siinä on eroja kuntien välillä, vaikka jakelun järjestämisestä on sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön yleisohjeita kunnille.

Oikeus maksuttomiin hoitotarvikkeisiin säilyy ulkomailla oleskelun aikana, jos kotipaikka on Suomessa. Kunnalla ei kuitenkaan ole velvollisuutta lähettää tarvikkeita

ulkomailla. Siksi kannattaa etukäteen selvittää kunnan tarvikkejakelusta, onko mahdollista saada niitä tavanomaista määrää (noin kolmen kuukauden tarve) suurempi määrä mukaan otettavaksi. Tässä yhteydessä saatetaan tarvita yhteydenotto avannehoitajaan, jonka ehkä pitää kirjoittaa kunnalle kuvaus hoitotarvikkeiden tarpeesta.

Usein neuvotaan pakkaamaan hoitotarvikkeet käsimatkatavaroihin lentomatkoihin. Syynä on, että joskus ruumamatkatavaroiden perille tulo voi viivästyä tai ne voivat jopa hukkuu; riski on olemassa etenkin, jos matkalla on vaihto toiselle lennolle. Kuitenkin jos mukana on esimerkiksi puolen vuoden tarvikkeet, niistä voi yleensä ottaa käsimatkatavaroihin vain osan, esimerkiksi parin viikon tarpeen.

Jos oleskelusi ulkomailla on niin pitkäaikaista, että siirryt toisen maan sosiaaliturvan piiriin, kannattaa selvittää etukäteen, millä ehdoilla ja miten saat hoitotarvikkeita. Ei pidä olettaa, että käytäntö vastaisi suomalaista. Joissakin maissa voi esimerkiksi joutua maksamaan omavastuusuuden kustannuksista tai jopa itse hankkimaan ja maksamaan hoitotarvikkeet. Lisäksi on hyvä selvittää esimerkiksi valmistajalta, saako kaikkia sinun käyttämiäsi tarvikkeita kyseisessä maassa. Jos ei saa, kannattaa etukäteen etsiä sopivat vaihtoehdot.

Eurooppalaisen sairaanhoitokortin (European Health Insurance Card, EHIC) voi tilata Kelasta.